

Interdepartementale Commissie Europees Recht (ICER)

Aan:

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20 350
2500 EJ DEN HAAG

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Postbus 20 951
2500 EZ DEN HAAG

De Minister van Justitie
Postbus 20 301
2500 EH DEN HAAG

Datum
15 september 1999

Doorkiesnummer
(0 70) 370 6703

Onderwerp
Advies inzake het arrest Kortas; samenvatting (integrale advies is bijgevoegd)

1. In het arrest Kortas (HvJ EG zaak C-319/97) heeft het Hof van Justitie EG meer duidelijkheid verschaft over de betekenis en rechtsgevolgen van de meldingsprocedure van artikel 100A, lid 4, EG, thans artikel 95, leden 4-9, EG. Deze bepaling bevat voorschriften voor bepaalde gevallen waarin een lidstaat, om redenen van o.m. milieu- of gezondheidsbescherming, maatregelen wil (blijven) toepassen die verdergaande bescherming bieden dan een EG-besluit gebaseerd op artikel 100A (thans 95) voorschrijft.
2. Uit het arrest volgt dat deze maatregelen, alvorens ze mogen worden toegepast en gehandhaafd, ter kennis van de Commissie moeten worden gebracht en door haar bevestigd moeten worden. Een lidstaat die verdergaande regelgeving hanteert zonder dat deze door de Commissie is bevestigd, kan tegengeworpen krijgen dat de desbetreffende maatregel niet toepasselijk is voorzover deze van het EG-besluit afwijkt.
3. Hoewel de gevolgen van het arrest in theorie verstrekkend kunnen zijn, is de ICER van mening dat de betekenis voor de Nederlandse rechtspraktijk beperkt is. Dit komt met name doordat Nederland slechts in drie gevallen een beroep heeft gedaan op artikel 100A, lid 4, EG: voor regels m.b.t. de gevaarlijke stoffen cadmium, creosoot en pentachloorfenol. Het arrest Kortas lijkt geen lopende bestuursrechtelijke zaken en strafzaken terzake te doorkruisen. Bovendien zijn er in elk van de drie gevallen recente ontwikkelingen die aanleiding geven voor de conclusie dat de nationale verdergaande bepalingen thans in overeenstemming met het Europese recht zijn. Tenslotte moet worden gewezen op de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam, waardoor in de eerste plaats de 'Kortas-situatie' zich in de toekomst niet makkelijk meer voor kan doen, en ten gevolge

waarvan in de tweede plaats - ook volgens de Commissie - de nieuwe procedure op de oude gevallen van toepassing is.

4. Aan de betrokken bewindspersonen van VWS en VROM wordt geadviseerd in kaart te brengen in hoeverre de lopende beroepen op 100A lid 4 gezien de bovenstaande ontwikkelingen beëindigd kunnen worden. Het starten van een procedure op grond van artikel 232 EG, zoals het Hof in het Kortas-arrest suggereert, wordt door de ICER in deze gevallen niet aanbevolen.
5. Aangenomen moet worden, dat in het verleden in Nederland de regelgeving op het terrein van cadmium, creosoot en pcp is toegepast en gehandhaafd. Bepaalde particulieren moesten een tijdlang aan strengere normen voldoen dan ingevolge het EG-recht noodzakelijk was. Gezien de onzekerheid omtrent de juridische waarde van de tot dusverre door Nederland veronderstelde fictieve goedkeuring van de Commissie is het niet geheel uitgesloten dat het arrest gevolgen kan hebben voor bepaalde afgedane bestuurs- en strafzaken zaken terzake van het gebruik van cadmium, creosoot en pcp. Daarnaast bestaat een, zij het beperkt, risico van civiele schadeclaims.
6. Het arrest is vooral van belang voor de toekomstige door onderhandelaars, de wetgever en de bestuurs- en handhavingspraktijk te volgen gedragslijn. In het geval Nederland verdergaande regelgeving wil blijven toepassen, beveelt de ICER aan een voldoende ruime implementatietermijn te bewerkstelligen en een artikel 95-beroep tijdig in te dienen danwel in te zetten op een uitzonderingspositie voor Nederland. Hiermee wordt onduidelijkheid terzake van de toepasselijke norm (wel/niet/wel toepasbaar) voorkomen. Wanneer dit niet gerealiseerd kan worden, en dus het artikel 95-beroep niet binnen de implementatietermijn is afgerond, geldt dat de toepassing en handhaving van de 'nationale kop' gedurende enige tijd moet worden opgeschort. Gedurende deze periode moet de nationale maatregel, voorzover die het EG-besluit implementeert, worden toegepast. De ICER acht het in dat geval daarnaast noodzakelijk, waar mogelijk, de nationale maatregel in te trekken en (tijdelijk) te vervangen door een strikte implementatiemaatregel. Deze handelwijze zou tevens moeten worden neergelegd in de 101 Praktijkvragen over de implementatie van EG-besluiten.
7. Gezien het bovenstaande beveelt de ICER tenslotte aan dit advies te doen toekomen aan de andere departementen, de instanties die betrokken zijn bij de uitvoering en handhaving van de regelgeving inzake creosoot en pentachloorfenol alsmede aan het College van Procureurs Generaal.

Namens de Interdepartementale Commissie Europees Recht

Th.J.A.M. de Bruijn
eerste voorzitter

mw prof mr C.P.M. Cleiren
tweede voorzitter